Dokumentácia zadania č. 3a

Evolučný algoritmus – zenová záhrada

Zadaním bolo riešiť danú úlohu pomocou **genetického** (evolučného) **algoritmu**. Program bol implementovaný v **programovacom jazyku C** v prostredí Visual Studio 2019. Program sa nachádza v jednom zdrojovom súbore **main.c.** V zdrojovom súbore je každá funkcia programu podrobne **okomentovaná**.

Program obsahuje niekoľko štruktúr:

1. Štruktúra reprezentujúca zenovú záhradu:

```
typedef struct zen {
    short** map;
    u_short width;
    u_short height;
    u_short obstacle_count;
} Zen;
```

Dvojrozmerné pole map reprezentuje mapu danej zenovej záhrady.

2. Štruktúra reprezentujúca gén:

```
typedef struct gene {
    u_short index;
    char direction_on_map;
    char priority_move;
} Gene;
```

3. Štruktúra reprezentujúca chromozóm:

```
typedef struct chromosome {
     Gene** genes;
     u_short gene_count;
} Chromosome;
```

4. Štruktúra reprezentujúca populáciu:

```
typedef struct population {
        Chromosome** chromosomes;
        u_short chromosome_count;
} Population;
```

Vlastnosti použitých génov:

Každý gén každého chromozómu obsahuje tri dôležité informácie:

1. u short index

- index reprezentuje miesto vstupu mnícha do záhrady
- indexuje sa od 1 po maximálny index, ktorý sa počíta ako obvod štvoruholníka 2 * (width + height)

2. char direction_on_map

- táto informácia reprezentuje smer, ktorým má mních na mape záhrady chodiť, a je potrebná pri pohybe mnícha na mape pri vyhodnocovaní fitness hodnôt jednotlivých génov
- mení sa so zmenou smeru mnícha na mape
- nadobúda hodnoty LEFT = ,l'; RIGHT = ,r'; UP = ,u'; DOWN = ,d', ktoré sú definované ako makrá

3. char priority_move

- táto informácia reprezentuje preferovaný pohyb mnícha, ak narazí na prekážku alebo na upravený piesok

- nemení sa
- nadobúda hodnoty **LEFT** = ,l'; **RIGHT** = ,r'

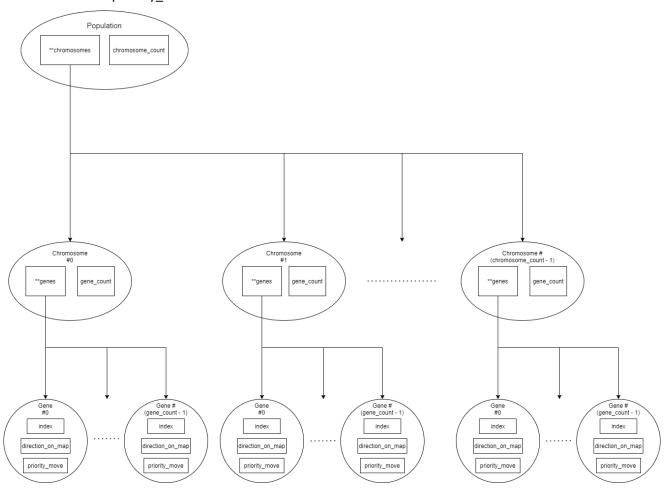
Pohybovanie a rozhodovanie mnícha:

O pohybe mnícha rozhodujú jednotlivé gény jednotlivých chromozómov. Mních vchádza do záhrady na základe **index-u** v géne. Pohybuje sa smerom **direction_on_map** a ak narazí na prekážku alebo upravený piesok, tak mení smer na základe **priority_move** – ak sa prioritným smerom nedá ísť, tak sa zvolí opačný smer. Ak sa mních nemôže pohnúť vľavo ani vpravo, tak uviazol a hrabanie podľa daného chromozómu sa skončí.

Zmenou smeru mnícha sa mení aj **direction_on_map.** Po vytvorení potomka z rodičov sa **dedí** index a priority_move. Direction_on_map sa nastaví podľa prvotného smeru mnícha podľa výpočtu na základe indexu odkiaľ mních vchádza do záhrady.

Diagram reprezentujúci vzťah medzi jednotlivými štruktúrami:

- Štruktúra populácie obsahuje pole Chromosome** chromosomes a počet chromozómov chromosome_count v populácii
- Pole Chromosome** chromosomes obsahuje chromosome_count chromozómov
- Štruktúra chromozómu obsahuje pole Gene** genes a počet génov gene_count v chromozóme
- Pole Gene** genes obsahuje gene_count génov
- Štruktúra génu obsahuje už spomenuté informácie index, direction_on_map a priority_move

Možnosti nastavenia parametrov používateľom:

```
Enter seed: 0 a)
Enter chromosome count: 50 b)

Number of genes: 22

Choose selection method:
1. Roulette
2. Tournament
Enter your choice: 1 c)
Enter maximum number of populations: 1500 d)
```

Program umožňuje používateľovi nastaviť:

- a) seed pre funkciu srand(seed),
- b) počet chromozómov v každej populácii,
- c) metódu výberu rodičov,
- d) maximálny možný počet populácii, ktoré môžu pri riešení vzniknúť (vrátane prvotnej populácie).

Inicializácia prvotnej populácie:

Prvá populácia obsahuje **počet chromozómov zadaný používateľom**. Počet chromozómov sa v nasledujúcich populáciách **nemení**. **Počet génov** v chromozóme sa vygeneruje **náhodne** – môže sa však vygenerovať len číslo **z intervalu <max/2, max>**, pričom **max = width + height + obstacle_count**, kde width je **šírka mapy**, height je **výška mapy** a obstacle_count je **počet prekážok** (kameňov) na mape záhrady. Po vygenerovaní počtu génov sa v chromozómoch nasledujúcich populácii počet génov **nemení**.

Výber rodičov:

Na výber rodičov sú implementované dva selektívne algoritmy:

- Výber pomocou rulety (Roulette Wheel Selection)
- 2. Výber pomocou **turnaja (K-Way Tournament Selection)** hodnota K je 3, dá sa však jednoducho zmeniť na iné hodnoty ako premenná v kóde. Z generácie sa vyberie K náhodných chromozómov a z nich sa potom vyberá jeden s najlepšou fitness hodnotou.

Z každých dvoch rodičov môže krížením vzniknúť iba jeden potomok. Teda ak máme v prvej generácii 10 jedincov, vyberieme z nich 10 párov rodičov, z ktorých vznikne 10 nových jedincov druhej generácie.

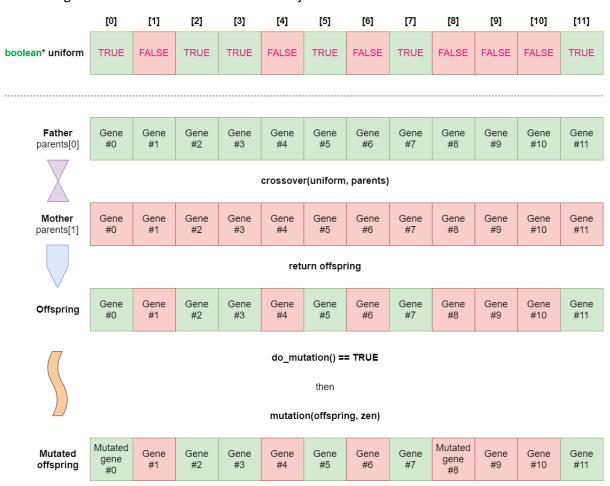
Výber dvoch rodičov, ich kríženie a mutácia vzniknutého jedinca sa opakujú dovtedy, kým sa nenaplní nová generácia chromozómov. Nové generácie sa tvoria dovtedy, kým sa nenájde riešenie s maximálnou možnou fitness hodnotou, alebo riešenie s najlepšou fitness hodnotou v poslednej generácii v prípade, ak sa vyčerpal maximálny možný počet generácii nastavený používateľom.

Spôsob kríženia a mutácie chromozómov:

Pred krížením sa vytvorí pole **boolean* uniform**, ktoré obsahuje náhodne rozložené hodnoty TRUE alebo FALSE. Potomok krížením dostane **gén otca** vtedy, keď je **uniform[i] == TRUE** a **gén matky** vtedy, keď je **uniform[i] == FALSE**.

Po krížení môže prísť aj k mutácii približne **jednej pätiny génov**. Po krížení sa generuje číslo z intervalu **<0, 100>**. Ak je vygenerované číslo **>= ako 1** a zároveň **<= ako náhodné číslo z intervalu <5, 25>**, tak dôjde k mutácii. To znamená, že šanca na mutáciu nového chromozómu vytvoreného krížením je **5 až 25%**.

Mutácia prebieha tak, že sa vypočíta koľko génov má mutovať – v tomto príklade sú to 2 gény (12/5 = 2). Gény mutujú tak, že sa v nich **nahrádzajú indexy** vstupu mnícha na také, ktoré sa ešte v žiadnom géne daného chromozómu nenachádzajú.

Niekoľko výstupov programu s použitím záhrady zo zadania:

1. Použitím rulety:

```
Enter seed: 123
Enter chromosome count: 97
                                                        nter chromosome count: 70
                                                                                                              nter chromosome count: 120
                                                        lumber of genes: 19
Number of genes: 19
                                                                                                             Number of genes: 23
                                                        hoose selection method:
Choose selection method:
                                                                                                             Choose selection method:
                                                        . Roulette

    Roulette

    Roulette

                                                         Tournament
 . Tournament
                                                                                                                Tournament
                                                       Enter your choice: 1
Enter your choice: 1
                                                                                                             Enter your choice: 1
Enter maximum number of populations: 1500
                                                       Enter maximum number of populations: 355
                                                                                                             Enter maximum number of populations: 897
                                                       DONE in population #210
DONE in population #210
                                                                                                             DONE in population #65
CHROMOSOME #59
                                                                                                             CHROMOSOME #36
                                                        olution with fitness:
                                                                                    114 (max is 114)
 Solution with fitness:
                             114 (max is 114)
                                                                                                              olution with fitness: 114 (max is 114)
                                                        1 1 1 1 1
10 10 10 10 10
                                                                                                                                                 3 1 11
3 1 2
3 1 2
3 1 2
3 1 2
3 1 2
K 1 2
 10 10 10 10 10 10
                                    8 6 9
                                                                                                              10 13 13 13 13 13 5 12 3
10 13 13 13 13 K 5 12 3
                                8
 11 11 11 11 11
                                                            K 10 10 10 10
                                                                                                                  K 13 13 13 13
4 13 13 K 13
                                                                                                              10
        11 11 11 11
11 11 K 11
K 11 11 11
5 5 5 5 5
2 2 2 2 2
1 1 1 1 1
3 3 3 3
4 4 4 4
                                                           10 10 10
                                                                       K 10
                                                                                                                                      5 12
5 12
5 12
5 12
5 12
5 12
5 12
                                                                   10
                                                                       10
                                            9
                                                         3
2
6
8
                                                            3
2
6
8
                                                                2
6
8
                                                                                           6
6
                                                                                                                           8
8
8
                                                                                                                   4
```

2. Použitím turnaja, keď K = 3:

```
nter seed: 123456789
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            Enter seed: 321
Enter chromosome count: 50
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            Enter chromosome count: 123
                                                                                                                                                                        Enter chromosome count: 965
Number of genes: 22
                                                                                                                                                                       Number of genes: 28
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            Number of genes: 20
Choose selection method:
                                                                                                                                                                       Choose selection method:
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            Choose selection method:
    . Roulette
                                                                                                                                                                          . Roulette
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            1. Roulette
    . Tournament
                                                                                                                                                                          . Tournament
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            Tournament
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            Enter your choice: 2
Enter your choice: 2
                                                                                                                                                                       Enter your choice: 2
                                                                                                                                                                      Enter maximum number of populations: 99
Enter maximum number of populations: 10
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           Enter maximum number of populations: 188
DONE in population #8
                                                                                                                                                                       DONE in population #19
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            DONE in population #23
                                                                                                                                                                        CHROMOSOME #553
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            CHROMOSOME #105
                                                                                                                                                                        Solution with fitness: 114 (max is 114)
    olution with fitness: 114 (max is 114)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            Solution with fitness: 114 (max is 114)
 Solution with fitness:
    2 11 11 11 11 11 5
    2 11 11 11 11 11 5
    2 11 11 11 11 15
    2 11 11 11 11 15
    3 11 11 11 11 5
    4 11 11 11 11 5
    5 7 7 7 7 7 7 5
    10 10 10 10 10 7 5
    7 7 7 7 7 7 5
    6 6 6 6 6 6 6 5

                                                                                                                                                                         Solution with fitness: 114 (max 10 10 10 10 10 10 10 2 3 12 12 14 14 14 14 14 14 2 3 12 12 14 14 14 14 14 14 14 2 3 12 12 14 4 14 14 14 14 2 3 12 12 6 4 K 14 14 14 14 2 3 12 12 6 4 8 8 8 8 2 3 12 12 6 4 8 11 11 8 2 3 K K 6 4 8 11 11 8 2 3 5 5 5 6 4 8 11 11 8 2 3 5 5 5
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             50 of the following of 
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   3 8
3 8
3 8
3 8
3 8
                                                                                                                                         8
                                                                                                                                                                                                                                                                                                    1 9
1 9
1 9
1 9
1 13
                                                                                                                                          8
                                                                                                                                                                                                                                                                                                     1 13
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10
```

Porovnanie rulety s turnajom: (vľavo ruleta, vpravo turnaj s K = 3)

1. príklad:

```
Enter seed: 0
Enter chromosome count: 50
                                                  Enter seed: 0
                                                  Enter chromosome count: 50
Number of genes: 22
                                                  Number of genes: 22
Choose selection method:
                                                  Choose selection method:

    Roulette

    Roulette

 . Tournament
                                                   . Tournament
Enter your choice: 1
                                                  Enter your choice: 2
Enter maximum number of populations: 2000
                                                  Enter maximum number of populations: 2000
DONE in population #71
                                                  DONE in last population #2000
CHROMOSOME #50
                                                  CHROMOSOME #1
Solution with fitness: 113 (max is 114)
Solution with fitness: 114 (max is 114)
   6
4
```

2. príklad:

```
nter chromosome count: 60
Number of genes: 22
Choose selection method:
l. Roulette
 Tournament
Enter your choice: 1
Enter maximum number of populations: 1000
DONE in population #150
CHROMOSOME #4
```

```
Enter chromosome count: 60
Number of genes: 22
Choose selection method:
1. Roulette
   Tournament
 nter your choice: 2
Enter maximum number of populations: 1000
DONE in population #210
 Anomosomic #32 (max is 114)  
4 7 7 7 7 7 2 9 9 8 3 1  
4 7 7 7 7 7 8 2 9 9 8 3 1  
4 K 7 7 7 7 7 2 9 9 8 3 1  
4 K 7 7 7 7 7 2 9 9 8 3 1  
4 7 7 7 7 K 7 2 9 9 8 3 1  
4 7 7 7 7 K 7 2 9 9 8 3 1
                                      9
8
           6 10 10
6 10 10
                                      8
                10 10
             6 10 10
```

4

3. príklad:

```
Enter seed: 900
Enter chromosome count: 70

Number of genes: 21

Choose selection method:
1. Roulette
2. Tournament
Enter your choice: 1
Enter maximum number of populations: 500

DONE in last population #500
CHROMOSOME #7

Solution with fitness: 107 (max is 114)
0 8 8 2 11 11 5 1 6 6 6 6
0 8 8 2 11 11 5 1 6 6 6 6
0 8 8 2 11 11 5 1 6 6 6 6
0 8 8 2 11 11 5 1 6 6 6 6
7 7 7 0 2 K 11 5 1 6 6 6 6
7 7 7 K 2 15 11 5 1 3 3 3 3
14 14 12 2 15 11 5 1 3 3 3 3
14 14 12 2 15 11 5 1 13 13 4 10
0 0 12 2 15 11 5 1 13 13 4 10
```

```
Enter seed: 900
Enter chromosome count: 70

Number of genes: 21

Choose selection method:

1. Roulette

2. Tournament
Enter your choice: 2
Enter maximum number of populations: 500

DONE in last population #500

CHROMOSOME #1

Solution with fitness: 112 (max is 114)

2 5 7 7 5 11 11 1 12 12 9 13

2 5 5 5 5 5 K 11 1 12 12 9 13

2 K 3 3 3 31 1 12 12 9 13

2 K 3 3 3 X 31 1 12 12 9 13

2 0 3 3 K 3 11 1 12 12 9 13

2 0 K 3 14 3 11 1 12 12 9 13

2 6 6 3 14 3 11 1 K K 9 9

2 6 6 3 14 3 11 1 4 4 4 4

2 6 6 3 14 3 11 1 4 8 8 8

2 6 6 3 14 3 11 1 4 8 8 8
```

4. príklad

```
Enter seed: 789
Enter chromosome count: 50

Number of genes: 19

Choose selection method:
1. Roulette
2. Tournament
Enter your choice: 2
Enter maximum number of populations: 3000

DONE in population #148
CHROMOSOME #25

Solution with fitness: 114 (max is 114)
9 9 9 6 6 10 10 10 10 10 10 8
11 11 11 6 6 K 1 1 1 1 1
11 K 11 6 6 6 1 12 12 12 12 12
11 11 11 6 K 6 1 3 3 3 3 3
11 11 K 6 6 6 6 1 3 5 5 5 5
11 11 2 7 7 2 1 3 K K 5 5
11 11 2 7 7 2 1 3 4 4 5 5
11 11 2 7 7 2 1 3 4 4 5 5
```

5. príklad:

```
Enter seed: 8000
Enter chromosome count: 500

Number of genes: 17

Choose selection method:
1. Roulette
2. Tournament
Enter your choice: 2
Enter maximum number of populations: 5000

DONE in population #4998
CHROMOSOME #82

Solution with fitness: 114 (max is 114)
6 6 6 6 6 6 6 2 11 11 11 11 11
8 8 8 7 7 K 2 2 2 2 2 2
3 K 8 7 7 7 7 7 7 7 7 7
3 8 8 8 7 K 1 1 1 1 1 1 1 1
3 8 K 7 7 1 9 9 9 9 9 9 9
3 8 12 12 7 1 9 13 13 13 13
3 8 12 12 7 1 9 13 10 10 4 5
3 8 12 12 7 1 9 13 10 10 4 5
3 8 12 12 7 1 9 13 10 10 4 5
```

6. príklad:

```
Enter seed: 99
Enter chromosome count: 333

Number of genes: 15

Choose selection method:

1. Roulette
2. Tournament
Enter your choice: 2
Enter maximum number of populations: 7000

DONE in population #6
CHROMOSOME #56
Solution with fitness: 114 (max is 114)
4  4  4  4  4  3  8  8  7  5  5  2  1
3  3  3  3  3  8  8  7  5  5  2  1
7  K  8  8  8  8  8  7  5  5  2  1
7  K  8  8  8  8  8  7  5  5  2  1
7  8  8  8  8  8  8  7  5  5  2  1
7  8  8  8  8  8  8  7  5  5  2  1
7  8  8  8  8  8  8  7  5  5  2  1
7  8  8  8  8  8  8  7  5  5  2  1
7  8  8  8  8  8  8  7  5  5  2  1
7  8  8  8  8  8  8  7  5  5  2  1
7  7  7  7  7  7  7  7  7  7  8  8  2  1
6  6  6  6  6  6  6  6  6  6  6  2  1
6  6  6  6  6  6  6  6  6  6  6  2  1
7  2  2  2  2  2  2  2  2  2  2  2  2
```

7. príklad:

8. príklad:

```
Enter seed: 77
Enter chromosome count: 1500

Number of genes: 19

Choose selection method:

1. Roulette

2. Tournament

Enter your choice: 1

Enter maximum number of populations: 2000

DONE in population #68

CHROMOSOME #692

Solution with fitness: 114 (max is 114)

5 8 8 8 8 K 1 3 10 10 7 6

5 8 8 8 8 K 1 3 10 10 7 6

5 8 8 8 8 K 1 3 10 10 7 6

5 8 8 8 8 K 8 1 3 10 10 7 6

5 8 8 8 8 K 8 1 3 10 10 7 6

5 8 8 8 8 K 8 1 3 10 10 7 6

5 8 8 8 8 K 8 1 3 10 10 7 6

5 8 8 8 8 K 8 1 3 10 10 7 6

5 8 2 2 2 2 1 3 10 10 7 6

5 8 2 4 4 2 1 3 8 9 7 6

5 8 2 4 4 2 1 3 9 9 7 6

5 8 2 4 4 2 1 3 9 9 7 6
```

```
Enter seed: 77
Enter chromosome count: 1500

Number of genes: 19

Choose selection method:

1. Roulette
2. Tournament
Enter your choice: 2
Enter maximum number of populations: 2000

DONE in population #210

CHROMOSOME #1127

Solution with fitness: 114 (max is 114)

1 3 6 6 3 5 5 4 10 10 2 12

1 3 3 3 3 K 5 4 10 10 2 12

1 K 13 13 13 13 5 4 10 10 2 12

1 13 13 13 13 13 5 4 10 10 2 12

1 13 13 13 13 13 5 4 10 10 2 12

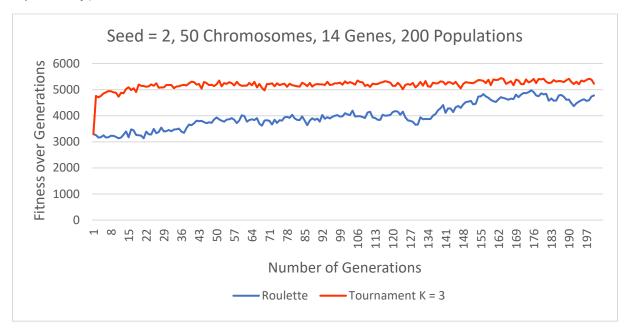
1 13 8 11 11 8 5 4 7 7 2 9

1 13 8 11 11 8 5 4 7 7 2 9

1 13 8 11 11 8 5 4 7 7 2 9

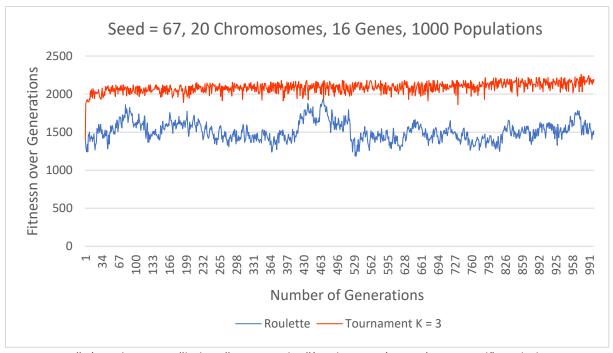
1 13 8 11 11 8 5 4 7 7 2 9
```

Grafy: vývoj fitness hodnôt jednotlivých generácii pri použití rulety (modrá farba) alebo turnaja (červená farba) pri výbere rodičov (bola použitá záhrada zo zadania a číslo K = 3 pri turnaji)

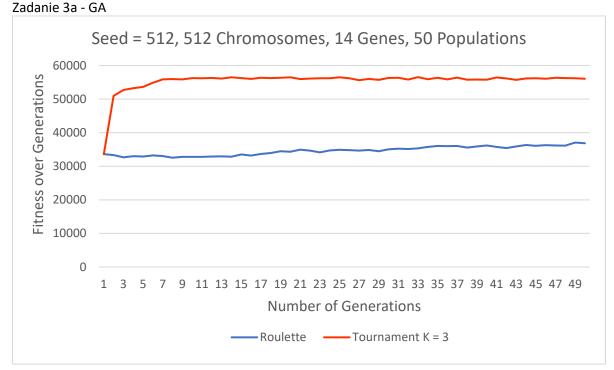
Použitím rulety sa prišlo k riešeniu s najlepším chromozómom (14. v poradí) poslednej 200. generácie s fitness hodnotou 109 (maximum je 114).

Použitím turnaja sa prišlo k riešeniu s najlepším chromozómom (1. v poradí) poslednej 200. generácie s fitness hodnotou 110 (maximum je 114).

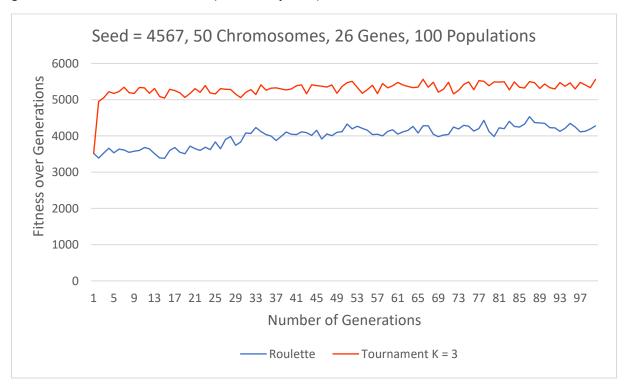
Použitím rulety sa prišlo k riešeniu s najlepším chromozómom (2. v poradí) poslednej 1000. generácie s fitness hodnotou 99 (maximum je 114).

Použitím turnaja sa prišlo k riešeniu s najlepším chromozómom (1. v poradí) poslednej 1000. generácie s fitness hodnotou 113 (maximum je 114).

Použitím rulety sa prišlo k riešeniu s najlepším chromozómom (458. v poradí) poslednej 50. generácie s fitness hodnotou 104 (maximum je 114).

Použitím turnaja sa prišlo k riešeniu s najlepším chromozómom (1. v poradí) poslednej 50. generácie s fitness hodnotou 113 (maximum je 114).

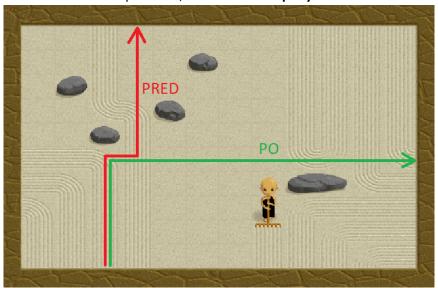
Použitím rulety sa prišlo k riešeniu s najlepším chromozómom (21. v poradí) poslednej 100. generácie s fitness hodnotou 107 (maximum je 114).

Použitím turnaja sa prišlo k riešeniu s najlepším chromozómom (2. v poradí) poslednej 100. generácie s fitness hodnotou 113 (maximum je 114).

Na grafoch vidíme, že fitness hodnoty jednotlivých generácii sú pri použití rulety v priemere nižšie ako fitness hodnoty jednotlivých generácii pri použití turnaja s K = 3. V príkladoch z grafov sa použitím turnaja prišlo k lepším riešeniam (nie kompletným s fitness 114) ako použitím rulety.

Opis vylepšovania a dolaďovania riešenia:

Prvotné **pohybovanie mnícha nebolo optimálne**, pretože sa pohyboval tak, že ak narazil na prekážku, tak ju vybočil a **pokračoval v pôvodnom smere pohybu**. Preto bolo potrebné pohybovanie prerobiť tak, že ak mních narazí na prekážku, tak **zmení smer pohybu**.

Počas programovania zadania sa zmenila aj **šanca na mutáciu** nového chromozómu – šanca 20% sa zmenila na variabilnú šancu 5 až 25%. Taktiež sa zmenil **počet mutovaných génov** v chromozóme z **1/8 na 1/5** génov chromozómu.

K vylepšovaniu patrí aj klasický **refaktoring** – napr. vytváranie nových funkcií, aby sa zabránilo opakovaniu kódu, debugovanie skrytých, ale nie fatálnych chýb a pod.

Externý súbor:

Informácie o zenovej záhrade sa načítavajú z textového súboru **input.txt**, ktorý má **nasledujúcu štruktúru** (riadky s # sú komentáre):

Všeobecne:

map dimensions # (width, height) from <1, ...) (sirka mapy, vyska mapy) # obstacles # [line, column] from <0, ...) { [suradnica0, suradnica1] [suradnica0, suradnica1] [suradnica0, suradnica1] }</pre>

Napr. záhrada zo zadania:

```
# map dimensions
# (width, height) from <1, ...)
(12, 10)

# obstacles
# [ine, column] from <0, ...)
{
[2, 1]
[1, 5]
[4, 2]
[3, 4]
[6, 8]
[6, 9]
}
```